

Lublin, dn. 10 sierpnia 2012 r.

Trybunał Konstytucyjny
al. J. Ch. Szucha 12a
00-918 Warszawa

Skarżący: J G

reprezentowany przez:

radcę prawnego Bogusława Dziubka
Kancelaria Adwokacka
ul. Chopina 18/8
20-023 Lublin
OIRP w Lublinie nr. wpisu: 656

SKARGA KONSTYTUCYJNA

o stwierdzenie niezgodności art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. *o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych* (tekst jednolity z 2009 r. Dz. U. Nr 93, poz. 767 z późn. zm) z Konstytucją w zakresie, w jakim przepis ten pozbawia lekarza weterynarii wobec którego orzeczono w drugiej instancji karę upomnienia, możliwości odwołania się do sądu apelacyjnego od wymierzonej mu kary dyscyplinarnej.

Działając w imieniu i na rzecz mojego klienta, Pana J G , pełnomocnictwo w załączeniu, na podstawie art. 46 i n. ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1997 r. Nr 102, poz. 643 z późn. zm.) zaskarżam przepis art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. *o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych* (tekst jednolity z 2009 r. Dz. U. Nr 93, poz. 767 z późn. zm), który narusza zasadę demokratycznego państwa prawa, zasadę dobrej legislacji oraz zasadę równości wobec prawa. Skargę konstytucyjną wywodzę na tej podstawie, że Krajowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny w Warszawie, w dniu maja 2012 r. wydał postanowienie sygn. akt na mocy którego to orzeczenia odmówiono przyjęcia odwołania od orzeczenia Krajowego Sądu Lekarsko-Weterynaryjnego w Warszawie z dnia lutego 2012 r. sygn. akt utrzymującego w mocy zaskarżone orzeczenia Sądu Izby Lekarsko Weterynaryjnej z dnia maja 2011 r. sygn. akt o uznaniu winnym lekarza weterynarii J g popełnienia błędu lekarskiego przy leczeniu zwierzęcia i wymierzeniu mu kary upomnienia.

Przedmiotowym orzeczeniem, opartym na wspomnianym przepisie, naruszone zostały art. 2, 32, 77 ust. 2 oraz 87 ust. 1 Konstytucji w ten sposób, że mojemu klientowi (lekarzowi weterynarii) odmówiono przyjęcia odwołania jako niedopuszczalnego z mocy prawa.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. *o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych* (tekst jednolity z 2009 r. Dz. U. Nr 93, poz. 767), zaskarżone orzeczenie jest ostateczne i nie przysługuje od niego odwołanie do Sądu Apelacyjnego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Skarżący wyczerpał też przysługujące mu środki odwoławcze.

Odpis orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie doręczony został Panu J G w dniu 18 czerwca 2012 r.

Zakwestionowane w niniejszej w skardze regulacje prawne stanowiły podstawę wydania orzeczenia, o którym mowa powyżej, gdyż Sąd II instancji na tych przepisach oparł całe swe rozstrzygnięcie.

UZASADNIENIE

I. Ustalenia faktyczne stanowiące podstawę skargi konstytucyjnej.

Prawomocnym postanowieniem z dnia maja 2012 r. , w sprawie sygn.. akt , doręczonym skarżącemu dnia 18 czerwca 2012 r. Krajowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny w Warszawie odmówił przyjęcia odwołania od orzeczenia Sądu Izby Lekarsko Weterynaryjnej z dnia maja 2011 r. sygn. akt o uznaniu winnym lekarza weterynarii J G popełnienia błędu lekarskiego przy leczeniu zwierzęcia i wymierzeniu mu kary upomnienia. Skarga kasacyjna w tej sprawie nie przysługuje (art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c.). Skarżący J G wyczerpał przewidziany w postępowaniu dyscyplinarnym tok instancji. Załączone orzeczenia są prawomocne. Sąd Izby Lekarsko Weterynaryjnej dokonał swoich ustaleń z naruszeniem przepisów postępowania, w szczególności sąd dopuścił się pominięcia części materiału zebranego w postępowaniu, a odnoszącego się do braku wyczerpujących ustaleń faktycznych, braku pouczenia przesłuchiwanego świadków o odpowiedzialności za składanie fałszywych, braku odebrania od świadków przyrzeczenia, co do ich prawdomówności, niewłaściwego uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia i z obrazą przepisów § 33 ust. 1 i 37 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 1993 r. w *sprawie postępowania dotyczącego odpowiedzialności zawodowej lekarzy weterynarii* (Dz. U. z 1993 r. Nr 79, poz. 371) - pominięcia dowodów z zeznań obwinionego i świadków złożonych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym ze skutkiem nietrafnie wydanego orzeczenia w I i II instancji. Wobec powyższych uchybień skarżący skorzystał z prawa wniesienia odwołania od orzeczenia sądu I instancji, które zostało utrzymane w mocy przez sąd II instancji. Jednak z braku uregulowania prawnego dotyczącego możliwości złożenia odwołania od tego z kolei orzeczenia, skarżący został pozbawiony dochodzenia swoich obywatelskich praw jako strony postępowania. Argumentacja sądu II instancji uznająca zarzut odwołania skarżącego – „zarzut faktyczny” jako bezzasadny jest dalece nietrafna. Sąd bez odniesienia się w uzasadnieniu orzeczenia, do całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, jednoznacznie stwierdził winę J G przy leczeniu sukii . Należy zwrócić uwagę , iż uzasadnienie wyroku powinno wskazywać logiczny proces, który doprowadził sąd do wniosku o winie lub niewinności oskarżonego. Sąd powinien wskazać w uzasadnieniu, jakie fakty uznaje za ustalone, na czym opiera poszczególne ustalenia i dlaczego nie uznaje dowodów

przeciwnych, a następnie, jakie wnioski wyprowadza z dokonanych ustaleń. Treść uzasadnienia musi ustalać *a posteriori* proces myślowy, który przebiegał w czasie narady, poprzedzając wydanie wyroku. Pogląd ten potwierdził Sąd Najwyższy w swoim wyroku z dnia 6 października 2009 r. sygn. akt WA31/09 (OSNwSK 2009/1/1936). Działania sądów obu instancji w świetle powyższego uznać należy za działanie nie noszące znamiona aktu należytej staranności i stanowiące rażące naruszenie przepisów postępowania wskazanych w odwołaniach.

II. Podstawa prawna postanowienia Krajowego Sądu Lekarsko-Weterynaryjnego w Warszawie, z dnia maja 2012 r. (sygn. akt) i jego uzasadnienie.

Z powołaniem się na przepis art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (tekst jednolity z 2009 r. Dz. U. Nr 93, poz. 767 z późn.zm.) Sąd Krajowy wskazał, że lekarz weterynarii wobec którego sąd lekarsko-weterynaryjny orzekł w drugiej instancji karę zawieszenia prawa wykonywania zawodu na okres trzech miesięcy do trzech lat, albo pozbawienia prawa wykonywania zawodu, ma prawo wniesienia odwołania do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego, sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Sąd wskazał, że odwołanie skarżącego jest niedopuszczalne. Jako podstawę swojego rozstrzygnięcia sąd krajowy podał § 43 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 1993 r. w sprawie postępowania dotyczącego odpowiedzialności zawodowej lekarzy weterynarii (Dz. U. z 1993 r. Nr 79, poz. 371). Przepis ten określa, że „Sąd lekarsko-weterynaryjny w ciągu 7 dni od daty wpływu przekazuje akta sprawy sądowi właściwemu do rozpoznania odwołania albo odmawia przyjęcia odwołania, jeżeli zostało wniesione po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalne z mocy ustawy.” Zatem skarżący ma zamkniętą drogę odwołania od nietrafnie wydanego, z naruszeniem przepisów prawa materialnego jak i procesowego, orzeczenia.

III. Wnioski.

Skoro skarżący J G w obecnym porządku prawnym, w toku postępowania dyscyplinarnego, został pozbawiony możliwości dochodzenia swoich praw przed sądem powszechnym, zasadnym jest zwrócenie uwagi Trybunału Konstytucyjnego na rozbieżności w polskim systemie prawnym, w kontekście zapisów art. 45 ust. 1 i 77 ust. 2 Konstytucji. Należy zauważyć, że ochrona wolności jest realizowana przez prawo do sądu, nawet w sytuacji współistnienia w orzekaniu organów pozasądowych i sądowych musi zachowywać dominującą pozycję sądu w rozumieniu art. 45 Konstytucji. Sąd powinien mieć zagwarantowaną pozycję nadrzędną wyrażającą się w możliwości zweryfikowania orzeczenia pozasądowego.

Zasadnym w przedmiotowej sprawie jest powołanie się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 czerwca 2010 r. sygn. akt P 28/09, wydany po przedstawieniu przez Sąd Apelacyjny III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi pytania prawnego: czy art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 1989

r. Nr 30, poz. 158 z późn. zm.) w zakresie, w jakim wyłącza prawo lekarza, ukaranego przez Naczelny Sąd Lekarski w drugiej instancji karą nagany, do wniesienia odwołania do sądu jest zgodny z art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny w powyższym wyroku orzekł, że art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 1989 r. Nr 30, poz. 158 z późn. zm.) jest sprzeczny z art. 77 ust. 2 Konstytucji.

W uzasadnieniu tego wyrok Trybunał Konstytucyjny stwierdził m.in.: „... Z art. 45 ust. 1 Konstytucji wynika jednoznacznie wola ustrojodawcy, aby prawem do sądu objąć możliwie najszerszy zakres spraw, a z zasady demokratycznego państwa prawnego płynie dyrektywa interpretacyjna zakazująca zawężania wykładni prawa do sądu. Konstytucja wprowadza domniemanie drogi sądowej, wobec czego wszelkie ograniczenia sądowej ochrony interesów jednostki wynikać muszą z przepisów ustawy zasadniczej. W wypadku kolizji prawa do sądu z inną normą konstytucyjną poddającą pod ochronę wartości o równym lub nawet większym znaczeniu dla funkcjonowania państwa lub rozwoju jednostki i konieczności uwzględnienia obu norm konstytucyjnych, dojść może do wprowadzenia pewnych ograniczeń zakresu przedmiotowego prawa do sądu. Ograniczenia takie są jednak dopuszczalne w absolutnie niezbędnym zakresie, jeżeli urzeczywistnienie danej wartości konstytucyjnej nie jest możliwe w inny sposób. (zob. wyroki TK: z 9 czerwca 1998 r., sygn. akt K 28/97; z 16 marca 1999 r., sygn. akt SK 19/98; OTK ZU nr 3/1999, poz. 36; z 9 listopada 2001 r. sygn. akt P 6/01. OTK ZU nr 8/2001, poz. 248). Ograniczenia prawa do sądu nie tylko muszą spełniać warunki wskazane w art. 31 ust. 3 Konstytucji, lecz także uwzględniać treść art. 77 ust. 2 Konstytucji. To oznacza, że ograniczenia tego prawa mogą zostać ustanowione tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób. Nie mogą naruszać istoty prawa do sądu oraz nie mogą zamykać obywatelowi drogi do sądu. Doktryna prawa w kontekście tych dwóch ostatnich wymogów wskazuje na ścisły związek między art. 77 ust. 2 i art. 31 ust. 3 zdanie drugi Konstytucji, zamknięcie drogi sądowej narusza bowiem istotę prawa do sądu w ogóle wyklucza możliwość korzystania z tego prawa (zob. I. Garlicki, Uwagi do art. 77 Konstytucji, [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Komentarz, Warszawa 200t, t. 5, s. 30).

... linia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach dyscyplinarnych jest jednolita i trwała. Trybunał wskazuje, że prawo do sądu powinno być zagwarantowane w ramach każdego postępowania dyscyplinarnego, niezależnie od tego, czy chodzi o postępowanie egzekwujące odpowiedzialność dyscyplinarną względem osób wykonujących zawód zaufania publicznego, czy względem osób przynależących do innych grup zawodowych. Każde postępowanie dyscyplinarne jest bowiem postępowaniem represyjnym zmierzającym do ukarania osoby obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego. Sądowa kontrola prawidłowości postępowania dyscyplinarnego oraz rozstrzygnięć w nim wydawanych gwarantuje ochronę konstytucyjnych prawa i wolności takiej osoby, a dodatkowo-jeżeli wykonuje ona zawód zaufania publicznego – stanowi element nadzoru państwa nad działalnością samorządu zawodowego. Z tego też względu w każdej sprawie dyscyplinarnej, która była przedmiotem rozstrzygnięcia w pozasądowym postępowaniu dyscyplinarnym ustawodawca musi zapewnić prawo do wszczęcia sądowej kontroli postępowania dyscyplinarnego i zapadłego w jego wyniku orzeczenia.).

Biorąc powyższe pod uwagę, podnieść należy, że skoro Trybunał Konstytucyjny sformułował wymóg zagwarantowania prawa do sądu, lekarzowi ukaranemu karą nagany, to tym bardziej prawo takie powinno przysługiwać ukaranemu karą upomnienia lekarzowi weterynarii, gdyż kara upomnienia i nagany wymieniona jest w katalogu kar w ustawie z 1989 r. *o izbach lekarskich* jak i w ustawie z dnia 21 grudnia 1990 r. *o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych* (tekst jednolity z 2009 r. Dz. U. Nr 93, poz. 767 z późn. zm.). Przepis art. 46 ust. 2 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii faktycznie pozbawia lekarza weterynarii możliwości kwestionowania przed sądem prawidłowości postępowania dyscyplinarnego i zasadności wymierzenia w ramach tego postępowania kary upomnienia. To, że kara upomnienia w katalogu kar dyscyplinarnych orzekanych przez sądy lekarsko-weterynaryjne zaliczana jest do kar łagodniejszych, nie może być podstawą uzasadniająca wyłączenie jej spod kontroli sądowej. Kara ta ingeruje w sferę konstytucyjnych praw i wolności lekarza weterynarii, dotyka bowiem tak cennych wartości dla każdego człowieka jak godność, dobre imię czy zaufanie innych, zwłaszcza, że jest to zawód zaufania publicznego. Tak jak każda kara stanowi ona piętno, które może zaważyć na relacjach między lekarzem, a właścicielami zwierząt wymagających leczenia. Z tego też względu, analogicznie, konieczne jest zagwarantowanie w przedmiotowej sprawie lekarzowi weterynarii, ukaranemu karą upomnienia, możliwości żądania rozpoznania jego sprawy przez bezstronny, niezależny i niezawisły sąd. Na takim stanowisku stanął Trybunał Konstytucyjny rozpatrując ww. sprawę lekarza ukaranego karą nagany.

Dlatego art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. *o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych* (tekst jednolity z 2009 r. Dz. U. Nr 93, poz. 767 z późn. zm.) jest niezgodny z Konstytucją.

Bogusław Dziubiak
(radca prawny)

Załączniki:

- 1) pełnomocnictwo do sporządzenia skargi konstytucyjnej wraz z potwierdzeniem opłaty skarbowej,
- 2) odpis postanowienia Krajowego Sądu Lekarsko-Weterynaryjny w Warszawie, z dnia maja 2012 r., sygn. akt
- 3) odpis orzeczenia Krajowego Sądu Lekarsko-Weterynaryjny w Warszawie, z dnia lutego 2012 r., sygn. akt
- 4) odpis orzeczenia Sądu Izby Lekarsko Weterynaryjnej z dnia maja 2011 r., sygn. akt
- 5) pięć odpisów Skargi Konstytucyjnej wraz załącznikami.